

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2022-11-09

Diarienummer:
AMN-2022-00338

Handläggare:
Eva Hellstrand

Uppföljning av avtal och uppdrag inom vuxenutbildningen

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Arbetsmarknadsförvaltningen genomför varje vår avtalsuppföljning för extern regi och motsvarande uppdragsuppföljning för vuxenutbildning i egen regi. Uppföljningen följer en i förväg utskickad dagordning och dokumenteras i särskilda minnesanteckningar för varje möte.

Beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Föredragning

Under 2022 har kommunens avtalsuppföljning fokuserat på arbetet med att motverka avbrott, processer kring det arbetsplatsförlagda lärandet samt stöd kring betyg och bedömning. Vidare följdes olika utvecklingsinsatser upp, till exempel Uppsalas modell för systematisk utveckling av undervisningen (SUUUM) som på senare tid hanterats inom ramen för den riktade satsningen för nyanlända elever i samarbetet med Skolverket. En sammanfattning av uppföljningen per anordnare presenteras i bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 9 november 2022
- Bilaga 1 Sammanfattning från avtalsuppföljning/uppdragsuppföljning inom vuxenutbildningen 2022, daterad 9 november 2022

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen

Handläggare:
Kerstin Korpas, Eva Hellstrand

Sammanfattning från avtalsuppföljning/uppdagsuppföljning inom vuxenutbildningen 2022

Bakgrund

Arbetsmarknadsförvaltningen genomför varje vår avtalsuppföljning för extern regi och motsvarande uppdagsuppföljning för vuxenutbildning i egen regi. Uppföljningen följer en i förväg utskickad dagordning och dokumenteras i särskilda minnesanteckningar för varje möte.

Innehållet i uppföljningen varierar något utifrån vad som bedömts som behov hos olika utbildningsanordnare. Under 2022 har kommunens avtalsuppföljning fokuserat på arbetet med att motverka avbrott, processer kring det arbetsplatsförlagda lärandet samt stöd kring betyg och bedömning. Vidare följdes olika utvecklingsinsatser upp, till exempel Uppsalas modell för systematisk utveckling av undervisningen (SUUUM) som på senare tid hanterats inom ramen för den riktade satsningen för nyanlända elever i samarbetet med Skolverket.

Vårens oanmälda besök på olika skolor var också ett ämne som kunde tas upp under uppföljningen som ytterligare ett sätt att inhämta information om skolornas arbete och elevernas studiemiljö.

Inför avtals- och uppdagsuppföljningen begärs viss dokumentation utifrån dagordningen för mötet och för några skolor gavs också under mötena särskilda uppdrag för senare rapportering till förvaltningen.

Kommunen har sex upphandlade leverantörer. Hermods har avverkat sitt första avtalsår i nytt avtal med start hösten 2021. Maskinentreprenörerna som ger maskinförarutbildning på Jälla är ett samarbete med utbildningsförvaltningen, detta avtal går ut i juli 2023. MoA Lärcentrum, Movant, Bergstrands sfi och Bergstrands yrke avslutar sin avtalsperiod i september 2023.

I tillägg till ovanstående leverantörer så erbjuder folkhögskolan Biskops Arnö sfi i Uppsala. Kommunen är inte huvudman för folkhögskolans sfi-undervisning men har ett gott och nära samarbete med dem och de deltar aktivt i det systematiska kvalitetsarbetet. Folkhögskolan tar i dagsläget emot elever på studieväg 2 och 3.

Extern rektor har möten varje månad med rektorer för upphandlad verksamhet tillsammans med samordnare från Biskops Arnö. Rektorer i egen regi deltar beroende på vilket tema som diskuteras.

Uppföljningarna sammanfattas per utbildningsanordnare. Ett urval har gjorts huvudsakligen utifrån minnesanteckningarna från uppföljningarna och vad som bedöms som mest intressant/relevant för varje skola.

I sammanfattningen ingår även i olika utsträckning information utifrån de kvalitetsrapporter som lämnas för varje skola. Kvalitetsrapporterna i sin helhet återfinns på <https://insidan.uppsala.se/Kommungemensamt/Kontor--forvaltningars-interna-sidor/Namnder/AMN/Ovriga-handlingar/Vuxenutbildning1/>.

Bergstrands vux, yrkesutbildningar

Skolan är verksam i det sista optionsåret i avtalsperioden och har samarbetat med kommunen under drygt tre år.

Utmaning att få elever att söka till utbildningarna

Fordon och transport som bransch söker arbetskraft men det har varit en utmaning att fylla utbildningarna. Skolan har, i dialog med kommunen, justerat detaljer kring en del utbildningar under året. Till exempel så har B-kort återinförts som förkunskapskrav på Personbilstekniker för att elever ska ha bättre förutsättningar att klara utbildningen och blir mer anställningsbara. En utbildnings namn har ändrats till "Butikssäljare inom fordonsbranschen" för att bättre beskriva vad utbildningen innebär. Skolan ser behov av tätare samarbete med centrala vägledningen gällande information om vad utbildningarna innebär i praktiken. Kombinationsutbildningar och lärling är exempel på två utbildningar som kräver en mer djupgående informationsinsats. Skolan arbetar med en introduktionsvecka för att i ett tidigt skede informera på djupet om utbildningen och fånga upp elever som kanske gjort ett felval eller har behov av extra stödjande insatser.

Arbete för att motverka avbrott

Småskaligheten är en framgångsfaktor och skolan har en god översikt över samtliga elever. Kartläggning vid kursstart med hjälp av olika kompetenser leder till en bra start för både elev och lärare. Detta ger förutsättningar för att skapa hållbara relationer. Förtroendeskapande arbete är en viktig del för att främja fullföljandet av studier. Skolan har själva insett att de behöver ha en bättre struktur för att följa upp avbrott och har ständigt förbättrat sina rutiner och sin systematik. Exempelvis senarelades truckkortet för att motverka avbrott. Även utvecklingsområden så som en mer flexibel schemaläggning lyfts fram. Samtliga elever som har gjort avbrott har haft ett samtal med skolans studie- och yrkesvägledare.

Fortbildning och utvecklingsplan

Lärare har gott stöd av skolläningen och ges bra förutsättningar. Undervisningsfri tid möjliggörs för att ge förutsättning för sambedomning. Lärare samarbetar ofta tillsammans i samma klassrum och de får stöd av rektor inför betygssättning. En intern fortbildning gällande betyg och bedömning pågår. Fortbildning i kommunens

gemensamma SUUUM fortsätter efter ett omtag. Arbetet upplevs som positivt då yrkeslärare får verktyg för att arbeta med yrkestexter.

Huvudmannen krävde in en utvecklingsplan efter avtalsuppföljningen i maj, där beskrivs olika delar i verksamheten som ska justeras. Planen berör informationsspridning, reflektioner och planerad utveckling av det kollegiala lärandet inom SUUUM samt hur de vill arbeta med kursutbudet 2022–2023. Bergstrands arbetar nu utifrån denna plan som följs upp av extern rektor.

Bergstrands sfi

Skolan är verksam i det sista optionsåret i avtalsperioden och har samarbetat med kommunen under drygt tre år.

Systematik i arbete med avbrott har utvecklats

Bergstrands sfi har haft en handlingsplan under våren för att arbeta mer systematiskt med att motverka avbrott. Där identifierades en brist på systematik i uppföljning och kring formativ återkoppling till eleverna. Utifrån denna handlingsplan har det vuxit fram bättre stöd till lärare, checklistor och mer konkreta rutiner för att motverka avbrott. Skolan tycker att införandet av ramtider och nyanserade orsakskoder varit till god hjälp. Utvecklingsarbetet har också gett en bättre struktur i de statistiska underlag som leverantören själv tar fram som komplement till kommunens statistik.

Start av testgrupp med sfi i kombination med praktik

Bergstrands sfi har utvecklat en temabaserad undervisning som gett goda resultat. Lärarna har ett stöd i ett material som de kan utveckla utifrån varje ny grupp. Lärarna kan samarbeta och tipsa varandra även om de har olika kurser. Skolledningen är involverad och leder arbetet med temabaserad utbildning.

Bergstrands sfi har startat en testgrupp med sfi i kombination med praktik som anordnas via skolan. Detta arbete kommer att utvärderas i slutet av året.

Skolledningen är mycket medveten om de utvecklingsområden som finns. Lärarna får gott stöd och ledningen är väl insatt i verksamheten.

Hermods

Hermods startade om med nytt avtal under hösten 2021. Detaljer i kravspecifikationen på verksamheten skiljer sig en hel del från det tidigare avtalet så året har varit fullt av diskussioner och justeringar för att skapa samsyn i olika frågor. Det har varit en positiv dialog och skolan har varit och är mycket lösningsfokuserad.

Kartläggning för att finna bästa möjliga studieform och studietakt

Hermods genomför en ambitiös kartläggning vid start av studier. Ett så kallat *effektivt team* sluter upp kring elever för att få syn på behov och önskemål kring studier i ett tidigt skede. Detta team kan innehålla olika funktioner, exempelvis rektor, studie- och yrkesvägledare och specialpedagogiska kompetenser av olika slag. Kartläggning är ett utvecklingsområde för samtliga skolor men i synnerhet Hermods då det handlar om ett flertal olika val för eleven, det gäller främst val kring studietakt och studieform. Även om deras målgrupp har erfarenhet av tidigare studier så uppstår många frågor vid

studiestart och justeringar behöver göras för att ge eleven goda möjligheter att klara av sina studier.

Systematik i uppföljning och utmaningar i matematik och engelska

Skolan följer huvudmannens årshjul för kvalitetsuppföljning men har också ett eget mer detaljerat. Där beskrivs bland annat systematiken i progressionsuppföljning och statistikuttag samt hur statistik bearbetas och leder till justeringar. Skolan har infört arbetslag som arbetar runt elevgrupper. Skolan har också en digitaliseringspedagog som stöttar både elever och personal.

Det finns utmaningar på de olika nivåerna som skolan arbetar med. Gymnasiala kurser har sin största utmaning i matematik där det ofta visar sig att eleven har ett glapp i kunskaper sedan tidigare kurs. På grundläggande nivå är det engelska som ställer extra krav på skolans sätt att möta elever. Inom sfi är det ett stort arbete för att motverka avbrott, skolan arbetar tillsammans med huvudmannen i det kommunövergripande arbetet med ramtider, nyanserade orsakskoder vid avbrott och karens.

Hermods ansvarar för yrkesutbildningar inom Försäljning och service (tidigare Handel och administration) samt Hotell och turism. Det är två programområden som lidit mest under och efter pandemin. Det pågår en diskussion om vilka vägval som ska göras framåt inom dessa områden just nu.

MoA Lärcentrum

Skolan är verksam i det sista optionsåret inom avtalet och har samarbetat med kommunen under drygt tre år.

Nya lokaler, rekryteringar och fortbildningssatsningar

Skolan har ett bra stöd från centrala resurser inom koncernen i många frågor. Det senaste året har inneburit allt från nya struktur på vård- och omsorgsutbildningen, rekryteringar och nya lokaler. Stort fokus ligger på språkutvecklande arbetssätt i kombination med yrkeskurser som är ett fortsatt utvecklingsområde.

I tillägg till den fortbildning (SUUUM) som kommunen leder har MoA erhållit statsbidrag för specialpedagogisk handledning. Dessa två insatser kompletterar varandra och båda insatser gynnar såväl elev som personal genom ett mer strukturerat arbetssätt. Lärare hos MoA kommer att gå en handledarutbildning och påbörjar arbetet under hösten 2022.

Lärare arbetar tillsammans med specialresurser för att möta upp elever och fånga de behov som finns i ett tidigt skede. Fler olika yrkesroller samarbetar också kring betyg och bedömning och fördjupar sina kunskaper inom det specialpedagogiska området. Fortbildningen som görs tillsammans med kommunen kan ha haft en påverkan mot förbättrade resultat. Till exempel så minskade antalet F tillsammans med antalet avbrott.

Sedan augusti har MoA testat en funktion som kallas "apl-brygga" (apl står för arbetsplatsförlagt lärande), det är en yrkeslärare som fungerar som länk mellan skola och arbetsplats. Det har varit en uppskattad funktion av både elever, arbetsplatser, handledare och andra yrkeslärare. Rollen kommer att utvärderas i slutet av året.

Movant

Även Movant är verksam i det sista optionsåret i avtalsperioden och har samarbetat med kommunen under drygt tre år.

Identifierade brister och krav på åtgärdsplan

Det har varit ett tungt år för personalen på Movant, Uppsala. Sjukskrivningar samt svårt att rekrytera till bland annat administratör och apl-samordnare, vilka är viktiga funktioner.

Förvaltningen har också nära följt upp identifierade brister i verksamheten, vilket lett till vitespåföljd för Movant. De brister som särskilt uppmärksammats i verksamheten har berört återkoppling till elever, upprätthållande av undervisning vid sjukdom, fast schema för elever samt hantering av individuella studieplaner. Krav på åtgärdsplan enligt avtal ställdes av förvaltningen i slutet av 2021, vilken senare under 2022 följts upp av förvaltningen tillsammans med Movant.

Under året har Movant förbättrat sitt mottagande och jobbar på att skapa relation så tidigt som möjligt för att motverka avbrott. Skolan har sett en ökning av avbrott på grund av arbete vilket i sig är positiva avbrott för studenten, men kanske inte alltid en långsiktig stabil väg till egen försörjning.

Behov av att förbättra struktur gällande apl

Det arbetsplatsförlagda lärandet har varit en stor utmaning under pandemin och fortsätter att vara det under 2022. Det har saknats en hållbar struktur och Movant fick två handlingsplaner att upprätta i samband med avtalsuppföljningen. Den första handlingsplanen innebär att tydliggöra hur processen kring apl ser ut med informations- och kommunikationsvägar, roller och ansvar. Handlingsplanen är inlämnad och godkänd men tyvärr har personalsituationen gjort att arbetet återigen stannat av något. Den andra planen har haft fokus på att säkerställa apl ute på arbetsplatser för samtliga elever, det har varit en eftersläpning efter pandemin med så kallad "inhouse-apl".

Utbildnings- och jobbcenter – yrkesutbildningar i egen regi

Utbildnings- och jobbcenter yrkesutbildningar har gjort ett gediget arbete med att utveckla introduktionen i form av ett uppstartshjul inför utbildningarnas start. Det innebär bland annat ett förutprop med information om vad som krävs för att studera tillsammans med exempelvis språktest samt ett test för att se om flex eller klassrum kan vara lämpligt. (gäller främst vård och omsorg).

Arbete mot avbrott och kollegialt samarbete

Enheten har ett väl utvecklat samarbete med samtliga funktioner inom elevhälsan för att stötta elever och för att motverka avbrott. Rutiner kring avbrottskoder finns på plats och samtliga elever som gör avbrott får ett samtal med personal innan de slutar.

Skolan har också utvecklat rutiner för överlämningar mellan arbetslagen för att stärka elever inför fortsatta studier. Lärarna jobbar kollegialt mellan olika ämnen och detta stödjer också personalen och ger verktyg för att prata om pedagogik med en vetenskaplig koppling. Detta arbete är kopplat till SUUUM.

Samarbetet med vård- och omsorgsförvaltningen kring VO-utbildning, språkutvecklande arbetsplatser och handledarutbildning upplevs som positiv. Tydligare rutiner, roller och ansvar har växt fram i dialog under året.

Sysselsättning efter studier följs upp

Enheten har i oktober 2022 påbörjat korta sms-uppföljningar angående sysselsättning efter utbildning. Elever som avslutat en yrkesutbildning kontaktas efter sex månader. En första preliminär sysselsättningsundersökning är genomförd inom barn och fritid och inom operatörsutbildning inom life-science. På operatörsutbildningen var det 19 svarande av 26. Barnskötare- elevassistent hade 11 svarande av 30. Ett möjligt mönster är att det är elever med goda språkkunskaper som går till fast anställning. Svarsfrekvensen är dock för låg för att kunna göra en fullständig analys.

Det arbetsplatsförlagda lärandet är en utmaning som gäller samtliga yrkesutbildningar. Det gäller främst tillgång till platser och handledning. Det är delvis en post pandemi-effekt men det handlar också om att branscherna måste ta ansvar för att ta emot elever och bistå med handledning.

Utbildnings- och jobbcenter - allmänna ämnen, sfi och Lärvox i egen regi

Det finns en god systematik trots skolans storlek och komplexitet. En tydlig vision om struktur i kombination med flexibilitet och individanpassning lyser igenom arbetet. Den nya organisationen har landat med tre biträdande rektorer på plats.

Stöd från elevhälsa och Lärcentrum

Arbetet med att förebygga avbrott är väl beskrivet och skolan är på god väg mot en gedigen systematik där ett flertal av skolans funktioner är inblandade i processen. Elevhälsan spelar en central roll och lärare vet när och hur de kan kontakta de olika funktioner som finns kopplade till elevhälsan. Lärcentrum är ett bra komplement för dem som behöver extra stöd i studier. Orienteringskurser är också ett verktyg för extra stöd med olika syften.

Ramtider ger struktur och tydlighet

Formativ bedömning är ett område som ledningen har fokus på och som utvecklas inom samtliga nivåer. Inom sfi har implementeringen av ramtider inneburit en utmaning men samtidigt en struktur och en tydlighet att bygga vidare på. Nyanserade orsakskoder på sfi har också lett till en större kunskap om varför elever avbryter sina studier, en viktig kunskap för att kunna arbeta förebyggande.

Infärgning av sfi mot omsorg erbjuds i kurserna B, C och D. Utvecklingsarbete pågår för att bredda utbudet och för att skapa en tydligare väg framåt mot yrkesstudier.

Det kollegiala lärandet har tagit bra fart i och med SUUUM. Det har lett till ett förstärkt elevperspektiv, utökade pedagogiska diskussioner och tydligare lärandemål.